

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 .
Pe 1 lună . 2 .

Num. de Duminecă
Pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Num. de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
un 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscrisuri nu se ina-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Ciprian Porumbescu.

(R.) Mâne se împlinesc douăzeci și cinci de ani dela moartea lui Ciprian Porumbescu... Ce a fost muritor într'ânsul, d'atunci una s'a făcut ca pământul și pot să vină vremuri când se va ara peste cimitirul dela Stupca, unde-și doarme somnul de veci... Ce a fost însă nemuritor: geniul, sufletul său românesc, crește tot mai mare, căci tot mai mult cântecele sale ajung comoară comună a întreg neamului românesc... Dela Nistru și până la Trei-Crișuri, la Dunăre și în Carpați, se cântă și se va cânta veșnic »Trei-culori« și »Pe al nostru steag e scris unire« și însuși biserica va preamări memoria lui, căci nimeni n'a îmbogățit cântările noastre bisericesti cu accente mai îndurerate de cum sunt »In mormânt viață«, compoziție alui Ciprian Porumbescu... La Vinerea Mare le cântăm! Se potrivesc însă ori și când, căci pătimire este întreaga noastră viață națională și suflet chinuit de toate durerile vieții le este izvorul.

Iată de ce o datorie pioasă ne îndeplănim serbând în amintirea lui Porumbescu. Și dacă este ceva de regretat, e împrējura-rea că numai câteva centre românesc aranjează din acest prilej serbări demne de memoria lui Porumbescu... Celelalte nu au înțeles însemnătatea momentului, nu se preocupă de chestii culturale nici măcar pentru a salva aparențele, ci par a fi adâncite cu desăvârșire în discuția chestiei *băncii* culturale...

Trist lucru. Cu atât mai trist, cu cât Ciprian Porumbescu și-a desfășurat întreaga activitate muzicală aici, la noi, în marele emporiu cultural dela Brașov și chiar dacă azi avem compozitori cu mai strălucite studii și cu înalte calități, nu trebuie să uităm, că Porumbescu a tras întâia brazdă, că mai ales cântările izvorite din truditul său suflet au fost mângâierea noastră în zile de restriște, iar accentele sale de însuflețire vor fi pururea o forță în luptele ce purtăm. Cu drept cuvânt biograful său scrie în recenta sa operă: »In sărbările aniversare, ce acum sunt în pregătire, nu văd deci numai un act de pietate față de umbra compozitorului ce ne-a lăsat o comoară atât de bogată de melodii, ci văd și un act omagial față de fondul și o manifestație puternică pentru *direcția* ce ne-o arată opera lui Ciprian Porumbescu«.

Iar dacă a fost vre-odată de dorit să se cultive această direcție, fără îndoială că se cere în prezent, când suntem năpăstuiți ca nici odată până acum, când mai ales cultura noastră națională este luată la țintă... Azi mâne din școala poporului va fi scoasă cu forță jandarmerească orice cântare în care vibrează sentimentul național... Inmulțescă-se deci corurile și toți cei cu darul cântării pătrundă-se de spiritul cuprins în comoara de melodii rămase dela Porumbescu, că numai așa putem să combatem spiritul și cultura străină ce tot mai mult se incuibă între noi.

Insăși viața lui Porumbescu este de altfel ca un roman ori mai bine: o poemă du-

ioasă, pe care ar trebui s'o cunoască fiecare român. Încă din tinerețe i-se face parte cu îmbelșugare de ceea ce azi e partea tututurilor românilor iubitori de neam: de prigoniri sălbătice, întemnițări și procese cari distrug.

Alături de marele Eminescu, de Slavici, de Al. Xenopol (azi profesor universitar la Iași) se distinge în aranjarea *serbării dela Putna* (1871) Atunci a zis memorabilele cuvinte: »...am cântat *Dactel întregi*«, — cântase adevărat din vioară *horei mari* ce se încinsese, după serbare, pe tăpșanul dinaintea mănăstirii Putna, horă în care pentru întâia oară se închegau la un loc »români din patru unghiuri«...

Solidaritatea de rasă ce se instăpâni atunci asupra tinerimei universitare române a fost d'aci încolo călăuză întregei sale vieți. La 1877 salută îndurerat pe frați, cari la Iași serbau trista aniversare a »răpirei Bucovinei«, și ajunge astfel în temniță preventivă din care deși scapă cu suflet oțelit, duce însă cu sine germenul boalei care l-a repus... Procesul agitat ce a urmat desigur că numai slăbi a putut trupul chinuit al marelui compozitor și în măsură ce sufletul său abunda în svăcniri de duioase cântări, ce era țărănă într'ânsul mergea spre sfârșit... Dar nu fără o luptă eroică petrecută în cursul unei vieți pline de muncă și frământare. Venirea lui la Brașov a fost o îmbogățire a vieții noastre, a românilor din statul ungar, unde el scrisese și făcu să se reprezinte opereta română »*Crala nouă*«, dând astfel un impuls de energie

FOIȚĂ ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

O societate culturală germană.

»Dürerbund«.

De Horia Petra-Petrescu.

III.

De multe ori îți se pare câte o întrebare simplă de tot. Crezi că în două-trei vorbe ai putința să deslegi întreaga problemă și să treci mai departe.

Judecând astfel însă dai dovadă de naivitate. Iată ce vei începe să meditezi mai mult asupra întrebării, vei vedea câte alte și alte întrebări se respiră ca o țesătură minunată. Și om să îți, să'o poți urmări cu întregă putere a spiritului tău până în capăt. De cele mai multe ori te pierzi, căci incopierile astea te dau până'n pănzele albe.

Dar gimnastica aceasta de idei îți prinde bine. Te învață să cugești, să așezi probleme, să rezolvi unele din ele și — după cum trece acrobatic cu ușurință peste câte o figură, care a învâtat-o, luându și răgaz, — tocmai așa și spiri-

tu tău trece cu mai mare eleganță și ușurință peste problemele rezolvate.

Trăind învățăm. Făcând gimnastica aceasta spirituală — care singură ne deosebește de *oblectele* incunjurătoare — prindem de ici, de colo, o notă caracteristică, o apropiem de alta, o privim de nou, în noua sa lumină, ca apoi să ne dăm seama de complexul de acum și să-i știm exploata frumusețile și folosul.

S'ar crede că o societate culturală n'are lipsă de această gimnastică de idei. Nu sunt tipicurile stabilite de zeci și sute de ani? La ce jongleria aceasta, când ai procesele verbale de prin cataloagele prăfuite și când ai puțința să urmezi într-o toate ce au făcut înaintașii tăi? Întregă activitatea și se pare lămurită de multă vreme. N'ar fi o bătaie de cap zădarnică aventurarea pe alte terene?

Ideile greșite. O societate își are viața ei specifică, ca ori și care organism, care trăiește într'un timp anumit. După cum se schimbă referințele, astfel se schimbă și activitatea ei, rămânând în fond cu aceleași principii cardinale de conduită, dar primind nouă și nouă directive, după curentele timpului, în care trăiește.

Dupăcum nu poți judeca o personalitate fără de a nu-ți da seama de împrejurările în cari a

trăit, (există și excepții, dar chiar acestea confirmă adevărul) tocmai așa nu îți poți face ideile despre o societate culturală fără de a nu-ți aduce înaintea ochilor complexitatea vieții sociale-culturale a poporului respectiv din timpul anumit.

De faptul acesta și-a dat prea bine seama societatea »Dürerbund«. A recunoscut iadată misiunea ei, — a înțeles, că numai fiind în legătură cu spiritul timpului și ținând pas cu el, va putea aduce foloase reale neamului, în serviciul căruia și-a propus să lucreze. Și iată-o că se apucă de lucru.

Întrebările ușoare, despre cari vorbeam la începutul articolului acestuia, și le pune și comitetul societății.

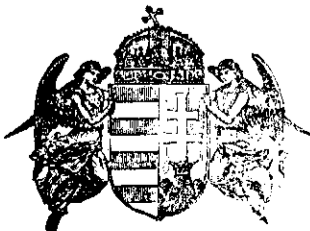
»Cum să ne cinstim? (ce fel de cadouri să cumpărăm) Cum să celim în familie? Cum să ne obișnuim cu o lectură bună? Ce părere să avem despre planele aristocrate? Care e viitorul casei dela țară? Cum să călătorim? Cum să ne păzim de lux? Cum să îngrijim monumentele dela țară?«

Vre-o câteva întrebări de acestea din cele multe, la cari se răspunde în broșurele răspândite în zeci de mii de exemplare.

Ce cadouri să cumpărăm? Ce e mai simplu,

Neumann M.

stabiliment de haine bărbătești, copii și fete.

furnizorul curții ces. reg. în Arad.

Mare asortiment în

haine gata de prima calitate.

Stabiliment deosebit pentru comande făcute după măsură.

vieții noastre liniștite și contribuind la înțărirea curentului muzical cărui avem a-i mulțumi gloria câștigată la 1906 în Arenele Romane dela București...

Cuvine-se deci ca mâne toate corurile dela noi să cânte întru pomenirea lui Ciprian Porumbescu, pe care dacă nu l'a putut vindeca de boală Italia cea frumoasă unde l'au trimis prietenii buni, ci a trebuit să moară în floarea vieții, — să-l ținem viu în memorie pretutindeni, căci a fost un apostol al celui mai curat naționalism...

Și să ne pătrundem de spiritul ce i-a încălzit viața și i-a făcut nemuritoare operele, — în cât după o viață închinată neamului, fiecare să putem zice:

»Iar când fraților, m'oi duce,

»Dela voi, și o fi să mor,

»Pe mormânt atunci să-mi puneți

»Măndrul nostru tricolor...

Chestiunea băncii independente. Experții ascultăși Miercuri în ședința comisiei consultate pentru lucrările pregătitoare ale băncii ungh. independente — în majoritate sunt de părere, că înființarea băncii la termen fix poate să fie primejdioasă pentru interesele economice ale țării, și de adreptul de un efect paralizator pentru laterele populației de agricultori. Banca trebuie să rezulte ca o creațiune organică din viața economică intensivă. Întâi să se promoveze avântul modern pe toate terenurile economiei de stat căci azi nici închipul nu se poate o luptă cu capitalul austriac atât de enorm în raport cu al Ungariei. Institutul de bani ungare vor avea să lupte multă vreme cu un mare disagio, care va provoca ledințirea pământului.

Păreriile experților au provocat consternație în cercurile independiste, căci kossuthiștii în idiosincrasia lor șovinistă nu mai cunosc nici un rezon de dezvoltare organică.

Proiectul de budget în camera magnaților. Miercuri în 10 Iunie camera magnaților va ține o ședință pentru discutarea budgetului. Înainte de vacanțe camera va mai ține o ședință în care se vor trece toate proiectele de legi adoptate de camera deputaților în acest reshimp.

vor spune zeci și sute de înși. Intri într-o prăvălie, alegeți și — gata.

Cum să cetim în familie? Nimic mai ușor. Iai o carte în mână, începi și citești. E clar ca lumina zilei.

Cum să ne obișnuim cu o lectură bună? E ceva mai greu — nu-l vorba — dar ne găsim noi vre-un razim.

Cum să căștorim? Îți iau geamantanul, dai mâna la ai tăi — dacă ai pe cineva, — dacă nu, îți arunci odată ochii în dreapta, în stânga și o apuci razna în largul lumii.

Luxul? Dar nu-l recunoaștem la moment? Ce ne vor mai fi de lipsă sfaturi și aici?

Aristoanele? Cum să îngrijim monumentele la țară?

Aristoanele le lași să ți cânte în urechi toate valsurile și cupletele răsuflute la modă. Monumentele le împodobeshi cu iarbă verde — straturi, straturi, pe de margini, iarba o plivești din când în când, și — atât.

A, dar ian cetiiți broșurile edate de societatea germană. Ian vedeți câte și câte idei nelămurite, cari stau în legătură, cari așteaptă numai să fie chemate și câte amănunte interesante nu se ascund după o simplă întrebare de astea. Iar oamenii, cari și-au bătut capul cu întrebările, n'au fost oameni proști, ci — iată, — sunt aleși »pe sprânceană«, cum s'ar zice.

Te iau de subsiori, cu prietelui, cu un zimbet binevoitor pe buza și-ți dau sfaturi, sfaturi, cari au ieșit din meditații lădelungate, din frământări, al căror rezultat tu îl afli în câteva clipe și-ți plătești cu un preț ridicol de mic. Aici e

Statul împrumută mereu. Guvernul plănuște un împrumut apropiat de 150 milioane. În privința condițiilor Wekerle a convenit cu grupul financiar reprezentat de Kornfeld. Se spune că între împrejurările financiare nefavorabile de azi împrumutul se contractează în condițiuni relativ ușoare.

Croații. Baronul Rauch, banul Croației, a cerșat alături pe ministrul Kossuth întrebându-se cu ei în chestiuni așteptătoare resorțiilor de comerț. Banul s'a dus apoi la cameră unde a conferit lădelung cu Wekerle. Interpelat de un ziarist, baronul Rauch a apus, că azi va merge la Viena și se va prezintă în audiență la monarhul. Nu intenționează decât să informeze pe regele despre situația politică actuală din Croația. Dela numirea sa și până azi aproape în fiecare lună s'a prezintă înalțea domnitorului în acest scop. În situația politică croată, după cât se prevede, până la toamnă nu vor urma schimbări, deși e vărsatim, că, introducând măsurile rezultate din negocierile cu guvernul ungar, să urmeze o desfășurare mai grăbită a situației înspre apianarea divergențelor politice. Totul depinde dela coalțiția croato-cârbească, dela atitudinea ce v'a păstra-o în viitor. Orice încercare a lui Supilo de a negocia independent cu guvernul ungar va fi zădarnică, deoarece numai prin intermedierea lui, a banului, va intra guvernul ungar în negocieri.

40 ani de domnie a Reginei României.

Sub acest titlu »Viitorul« scrie:

Astăzi se împlinesc 40 de ani de când M. Sa Regina Elizabeta a urcat treptele tronului României. Tuzăle care bubule vor spune acest eveniment locuitorilor capitalei, locuitorii cari o adora pe Suverana.

La 1869 tinăra și grațioasă Prințesă de Wied venă cu zămbetul eteru pe buze ca să fie glorioasă tovarășă de viață a gloriosului nostru rege.

Cum descrie M. Sa însăși drumul dela gara de nord până la metropolie e foarte plastic și arată starea de înăpăiere în care se află nu numai capitala dar și întreaga țară. Povașul eră mizerabil: lângă un bolovan enorm, o groapă adâncă. Tinăra Prințesă spune că abia se putea ține în echilibru pe pernele trăsului.

Balka, e Aemartus, e Bode, e Konrad Lange, și încă mulți alți.

Dar — înainte de a vorbi mai pe larg despre întreaga colecție de broșuri volante — să vedem alte publicații.

Băntul eșit de pe băncile școlii sătești a primit în mână broșurile, despre care am vorbit în articolul al 2 lea, »Ridică-mă!« Dar trece vremea. Din copilul de școală se face flăcăul chipeș și bărbatul așezat, din fetița guralivă, fată tinăra și nevasta gospodină. Și ei au lipsă de un sprjin, căci sfera lor de activitate îi-s'a mărit, au orizonturi mai largi, după cum e prea firesc.

Pentru dănsii a apărut un călindar cu aceleași norme lămurite. »Fântâna sănătoasă« (Gesundbrunnen) e un călindar modest — nu-l vorba — dar cu sfaturi de aur. După câteva ilustrații împrumutate din desemnurile atât de »cunoscute«, naționale ale lui Ludovic Richter, care e o comoră pentru arta națională, urmează fel de fel de sfaturi folositoare din toate ramurile vieții dela țară. Și pe lângă viața câmpenească, pe lângă sfaturile din astronomie, din botanică, din zoologie, se mai adrogă și un mic catalog de cărți alocate pentru țărani și pentru ori care om, care vrea să se introducă în literatura cea bună. Mai apoi ediții lefline de tablouri și de note muzicale. Nu va mai trebui să ascultesc iarăși, din fir în păr, importanța acestor notițe. Nu va mai fi de lipsă să spun cât de bine prinde unul om, care vrea să citească să vadă și să audă — ceva ales și sănătos și nu e de lipsă să mai insist asupra explicațiilor date în privința edițiilor lefline, extrem de fefine. Catalogele librarilor n'au scopul acesta. Eie vreau să te ademenească să cumperi

Par'că o văd și acum: înalță, maiestoașă, roșie în obraji o statuie de marmură a însăși Malestății, sau mai bine zis, Malestatea personificată, zămbind în dreapta și în stânga tuturor și în tot timpul din cele dintâi zile s'a ocupat de orfan și de săraci; a vizitat Azilul Elena Doamna unde s'a dat o serbare de zi și de noapte și tinăra Doamnă a luat această înalt tuție sub protecția Sa Augustă. Apoi a înființat societatea de binefacere »Elizabeta Doamna«, care numără azi câteva mil. lei.

Ce fericită mamă eră Doamna României! Și ce nfericire groznică a izbît-o la 1873 prin pierderea Domniei Maria, singurul ei copil, fericirea ei cea mai mare, soarele vieții sale. Sunt dureri covârșitoare care nu se pot defini, nu se pot descri, nu se pot mângăia de ni neni și cu nimic în toată viața omului. Asemenea durere a izbît deodată sufletul dănos, simțitor blănd și nobil al marel Doamne! De atunci gădurile ei, visele ei, a fost la îngerășul ce a sburat așa de curînd dela sânul ei cald de mamă.

În o poezie regina exprimă în mod genial iubirea ei și spune că nu e nimic mai dulce pe lume ca cuvîntul Mamă. Acest cuvînt nu i a fost dat să-l msi audă dela un copilăș al său; l'a auzit din gura rînișilor din rășbulul pentru independență. M. S. îmbrăcată ca soră de caritate a pensat rîni, a îngrijit de bolnavi, le a șters lacrimile și, țara recunoșcătoare i a dat titlul nemuritor Mama rînișilor. Sculptorul Stork, a imortalizat printr'un grup de marmură un moment dintre acelea când regina susținea pe un rîniț cu o mână și cu alta li da medicamente.

Atunci nimeni nu știa că regina noastră e poetă; plăcătă bine, a pictat o Evanghălie, pentru mînștirea Curtea de Argeș, dar nu cîșise nimeni nimic din panș sa.

Îotr'o zi, acum vre o douăzeci și mai bine de ani, lumea a chii cu mirare prin gazete că regina va chii la Academia Română o nvelă a sa originală, intitulată: Pulu. De atunci adoptând pseudonimul Carmen Sylva, care azi e celebru în toată lumea, M. S. a publicat poeme și romane numeroase cari s'au trad is în mai toate limbile europene. »Cugiăriile unei regine« cu o prefață de Louis Ubach, e citită și citată de toți. Romanele »Astra«, »Poșta de Câmp«, Bate la ușe«, »Robia Polenului«, »Din Ughilul Penaiților mele«, »Pablo Domenich«, sunt adevărate capod'operă de stil și psihologie; »Repsodia Dămbovței« cuprînde poezii românești traduse în nemțește, »Urșitoarea«, »Povestea reginei binefăcătoare« sunt poeme de un lirism și o filosofie înaltă; »Cuvintele sufletate« și alte scrieri morale au ajuns în țară la noi a fi în toate mâinile. M. S. Împăratul Austriei Francisc Iosif l'a acordat Reginei me-

volume cât mai scump, ca să aibă câștiguri cât mai mari, până când editorii călindarului acestuia fac comparații, își bat capul cu toate cataloagele existente, cu toate bibliotecile populare, ca mai apoi să te servească cât mai conștienșios.

Aici trebuie să spunem, că procedeul acesta nu este urmat numai de societatea »D.« în Germania. Sunt o mulțime de societăți, cari se ocupă anume numai cu selecționarea aștorfel de bibliotecii populare. Dintre cele multe nu vreau să amintesc decât două, ca să vedeți cât de sistematic să urmează aici pe calea apucată.

Societatea »Zentralverein zur Gründung von Volksbibliotheken«, (Societatea centrală pentru înființarea bibliotecilor populare) din Berlin și-a luat ca specialitate răspîndirea »en masse« a culturii la sate. Volumul de 240 de pagini, care a apărut la anul acesta în ediția a 7-a și care se vinde cu o marcă, conține o serie nesfârșită de volume din toate ramurile științelor și a beletristicii, volume, cari se pot comanda direct dela societate, cu prețurile originale, fiind plătite în rate lunare. Și modalitățile sunt atât de ușoare, sfaturile atât de evidente, încât înțelegi prea bine — dupăce ai cetit volumul acesta — căi de mult contribuie o astfel de societate ca și cel din urmă cătun să își aibă bibliotecă sa.

Aiță societate pentru răspîndirea cărților pentru tinerime, (»Verelange deutsche Prüfungsausschüssen für Jugendfürsorge«) editează volume de bibliografie, împărșind materialul după etatea copilului și după categoria materialului. Recenziile sunt făcute de învățătorii și profesorii specialiști, încât poți să fii încredinșat că volumele reco-

dalia: Pro' literis et artibus, iar Universitatea din Budapesta titlu de dr. Honoris Orusa.

Sufletul Reginei Binefacătoare nu era însă mult-țimțit, întocmi ea în poema sa cu acest titlu, M. S. nu putea face bine la toată lumea. Și cei mai nenorociți erau de sigur, acei ce nu văd, orbi! M. S. a înființat azilul numit »Vatra Luminoasă« unde cel ce n'au lumina ochilor să poată avea hrană zilnică și fericirea ce posibil este a li-se procura. Răvna cu care ajută prin toate mijloacele această Fundațiune arată cât de mare și nobil e sufletul său. Acolo, între fetițe oarbe își petrece ore întregi ale zilei, strângând la sân copilași nenorociți, mângâindu-i și încurajându-i la viață.

Azilul pentru bătrâni, Instituția »Sfânta Elisabeta« a Surorilor de Caritate, Azilul cu clinică dela Șosea și câte alte instituții ce aduc ajutor omenirii suferinde sunt opera Reginei. O altă fundație Carol-Elisabeta pentru ajutorarea țăranilor, va da roade mari cu timpul.

Cu prilejul împlinirii a patruzeci de ani de domnie glorioasă, Urâm Majestății Sale, să trăiască ani mulți și fericiți ca să umple țara de instituții frumoase și nobile, și inimile românilor de bucurie și fericire.

Ieri s'a sărbătorit în Capitală a 40 a aniversare dela venirea în țară a scumpel noastre Suverane.

Des de dimineață orașul a fost splendid pavozat mal ales parcursul dintre palatul regal și parcul Carol I.

Doamnele din înalta societate bucureșteană au hotărât să se facă o manifestație grandioasă M. S. Reginei. În acest scop s'a amenajat fosta Expoziție, unde au loc serbările cari s'au deschis ieri.

MM. LL. Regele, Regina, principesa Maria, principele Carol și principesa Elisabeta, au onorat cu înalta lor prezență aceste serbări.

Plecarea dela palatul regal s'a făcut cu un împozant cortegiu.

Încă de pe la ora 3, au început a se aduna în str. Clemenței trăsuri cu cari veniseră dnele din societate cari trebuia să însoțească cortegiul regal. Trăsurile au fost aranjate pe numele societăților de bine-faceri ale căror membre sunt menționatele doamne.

La ora 3 și jumătate au început a se așeza pe ambele laturi ale căii Victoriei în apropierea palatului școlii primare de băieți.

Politia sub ordinele directe ale domnului Emil Petrescu, prefectul poliției, era înșirată pe străzi pentru menținerea ordinii.

La ora 4 și 20 minute au venit la palatul regal A. S. R. principesa Maria, principesa Elisabeta și prințul Carol.

Numerosul public, care aștepta pe stradă și în balcoane trecerea cortegiului regal a salutat cu căldură familia princiară.

La ora 4 și jumătate 24 de trăsuri cari cuprindeau pe membrele societăților de binefacere, având în frunte pe prefectul poliției, au intrat în curtea palatului regal prin poarta de lângă corpul de gardă și au eșit pe poarta cealaltă spre calea Victoriei.

MM. LL. Regale principesa Maria și principiul Carol și Elisabeta, priveau defilarea trásurilor de pe scările aripei stângi a palatului. Odată cele 24 de trăsuri trecute a tras la scară o frumoasă trăsura rusească la care erau înhamăți 8 cai arabești dăruți M. S. Reginei; 4 de către M. S. S. Sultanaul Turcilor și 4 de M. S. S. Țarul Rușilor. Trăsura și caii erau împodobiți cu flori de lilac și parglici tricolore și mov.

Majestatea Sa a luat loc în trăsura acompaniat de principesa Maria, apoi cortegiul s'a pus în mișcare.

După trăsura regală urma o căruță de 5 cai negri împodobiți cu panglici roșii, în care se află principesa Elisabeta și mai multe copile aparținând familiilor înalte, apoi veneau celelalte trăsuri.

Suveranul și prințul Carol au salutat plecarea reginei.

Când cortegiul a ieșit din curtea palatului, mii de oameni cari se aflau pe stradă, au izbucnit în urale furtunoase.

De pe balcoane se aruncau buchete de flori și se agitau plărilile și batistele. Era fermecătoare această mărturisire sinceră de dragoste ce se arată scumpel noastre Suverane din partea publicului bucureștean.

Manifestările acestea s'au făcut M. S. Reginei pe tot parcursul până la expoziție, unde cortegiul a ajuns la ora 5. jum., mergând direct la palatul Regal, unde s'a făcut recepția.

Muzicile militare au intonat imnul regal, iar M. S. Regina a fost întâmpinată la coborâre de Suveran, care sosise înainte cu Prințul Carol într-o trăsura deschisă.

La o jumătate de oră după intrarea în Expoziție a cortegiului Regal, au sosit și carele alegorice în ordinea următoare:

Corul cu muzica militară. Două herolzi purtând două steaguri cu insignele societății »Obolul«; carul societății »Obolul«; Două herolzi cu insignele societății »Teșătoarea«, carul societății »Teșătoarea«; carul florilor tras de 4 cai călăriți de doi pleroși; un automobil tras de 4 boi cu coarnele aurite; și carul Crucii roșii, reprezentată printr-o roabă cu păpuși.

mandate de acești pedagogi au să ajute dezvoltării spirituale a copilului tău.

Ca să nu mai vorbim de o revistă anume pentru scopul acesta (»Jugendchriften Wort«, cu un tiraj de 32000 de exemplare în a. 1902), sau de alte zeci și zeci de volume în direcția arătată.

Amintesc însă că și Avenarius a scos, într'altă editură, la Kalway în München, un volum mare, merit pentru cetitorii mai înaintați, care recomandă lectura cea mai potrivită în diferitele ramuri.

Acum cinci ani eram în apropierea Vienei, într'un sat cu câteva sute de locuitori. După amiezile pline de soare și de căldură mă sileam să stau în casă câteva ceasuri. Nu mi adusesem de acasă nici o carte. Nu știam cum să mi petrec timpul mai bine. Și am dat de bibliotecă sătească. O, câte bunătăți! Ce selecție excelentă de literatură, de știință popularizată, de filozofie chiar!

De atunci pricep mai bine binefacerile unei biblioteci sătești. Și eu — străinul, care aveam o singură cunoștință în întreg satul — am primit câte 5—6 volume fără altă plată decât câte 4 bani de volum și fără de alt angajament. Biblioteca din satul de lângă Viena (pe Semmering) poate concura foarte bine cu bibliotecile noastre din Orăștie, din Sebeșul-sătesc, din Arad, din Sibiu, din Brașov. (Mă înșel, nu avem nici una lucră?)

Dar să ne întoarcem la societatea »D.«

Vorbesc la început de gimnastica de idei. Susținem că o societate are lipsă de o astfel de gimnastică. Va trebui să aduc argumente. Iată le:

Avenarius scrie pe fiecare pagină ultimă a broșurilor volante: »orice dorințe, întrebări și în-

demnuri nouă sunt a se adresa comitetului societății prin intermediul președintelui.«

Publicul se învață astfel a trăi pe picior de prietenie cu conducătorii societății. E o continuare legătură de idei și din schimbul acesta se nasc toate îndemnurile bune, după cum iese schintela din lovitura cu amnarul.

Un învățător dintr'o comună uitată în cine știe ce colț de țară, plămădește o idee. Să zicem: își pune întrebarea cum s'ar putea nimici influința dezastruoasă a romanilor senzaționale de prin foiletoanele ziarelui din provincie. Și raționează așa: Dacă s'ar trimite fiecărei redacții câte un conspect a tuturor romanilor și nuvelor bune, cari au ieșit de sub tutela proprietății autorului și dacă li-s'ar pune la inimă redactorilor să întrebunțeze materialul acesta, care nu costă nimic, dar ajutoră mult, e imposibil ca curentul să nu prindă teren. Și-și alege învățătorul nostru o coală albă de hârtie, scrie cu multă băgare de seamă dlui Avenarius și așteaptă. Avenarius are toată bunăvoința pentru orice fapt bun. Nu râde cu hohot, ca să jignească, când citește câte un sfat mai naiv, ci-l privește, îl sucește, ca un croitor, care a primit dela clientul său un costum ca să-l întoarcă și măsură fiecare petec de haină, ca să vadă ce se poate întrebunța și ce trebuie aruncat.

Vedeți, aici e gimnastica de idei. Schimbul acesta de idei, de îndemnuri bune, de licăriri de spirit.

Dar învățătorul de mai sus n'a avut la nici un caz o idee rea. Avenarius i-a prins-o și a pus-o în practică.

Într'un viitor foileton mai multe despre aceasta.

Lipsca, Iunie 1908.

Carele alegorice au străbătut calea Victoriei, str. Carol, Calea Râhovei, str. 11 Iunie la parcul Carol I, unde a intrat la ora 6 și un sfert seara.

Noul proiect alui Apponyi.

1. §. Atât învățământul zilnic în școlile de stat, comunale și confesionale, cât și învățământul din cursurile de repetiție va fi cu totul gratuit, astfel că în aceste școli populare nu se va plăti nici didactru și nici taxa (adausul) de 30 fileri stabilită în § 10 al articolului de lege XLIII din 1891.

În toate aceste școli să va plăti cel mult taxa de 50 fileri ca taxă de înscriere, din partea fiecărui elev primit în școală, cu aceea condiție ca această sumă să se transpună pentru înmulțirea bibliotecii speciale a copiilor și a învățătorilor. Copii cari își vor legitima starea de sărăcie, vor fi scutiți și de plădirea acestei taxe. În cursul de repetiție și în școala economică populară nu să va plăti nici taxa de înscriere.

2. §. După elevii școlilor populare comunale și confesionale, statul în sensul alineatului prim al paragrafului 10 din articolul XLIII. din 1891 va plăti ca recompensă în favorul institutului general pentru pensionarea învățătorilor până la o nouă stabilire a legislației suma anuală de 700.000 coroane.

3. §. La rugarea susținătorilor de școli comunale și confesionale, statul dă despăgubire pentru aceea micșorare de venit, pe care o aduce cu sine gratuirea învățământului în timpul când această lege va intra în vigoare pentru toate școlile existente, cari nu satisfac cerințelor articolului de lege școlară din 1907.

Suma de despăgubire pentru o școală însă nu poate întrece suma care ar corespunde acelei taxe de primire pe care ar aduna o școală respectivă socotind asupra fiecărui copil obligat de a merge la școală 15 cor. ca didactru, iar 1 cor. ca taxă de înscriere.

În fiecare școală populară comună și confesională, care pe baza legii actuale are ajutor de stat, fără deosebire că ajutorul de stat sub ce titlu se dă, acele dispoziții ale articolului de lege școlară din 1907 să valabilizează cari stabilesc condițiunile ajutorului de stat dat sub titlu întregirii plății învățătorescii și pretensiile legale ale acestora. Mai ales în privința încuviințării denegării sau detragerii ajutorului de stat cerut pe baza legii actuale, fără deosebire la aceea, că ajutorul de stat servește la întregirea competențelor învățătorescii, sau la acoperirea necesităților școlii (§ 5), acele dispoziții ale articolului citat se vor aplica, cari se referă la încuviințarea și retragerea ajutorului de stat cerut sub titlu întregirii plății învățătorescii, în deosebi scoțând la iveală că în senzul dispoziției cuprinse în paragraful 12-lea al legii amintite recurgerea unei comune, care n'a aruncat darea școlară de 5 procente concesiunată prin §-ul 35 al articolului de lege XXXVIII din 1868, sau nu a exhaustat-o, mai departe recursul aceluși confesiuni, al cărei membri cari pentru susținerea școlii confesionale n'au dat cel puțin o contribuție echivalentă cu 5 procente din darea de stat nu se poate lua în desbatere.

§ 5. Referitor la taxele de primire și didactru, cari până acum s'au întrebunțat în folosul salarelor învățătorescii, rebonificarea aceasta ce în înțelesul acestei legi se cuvine drept despăgubire, se face conform §-ului 31 din art. de lege XXVII din 1907. Ca bază la stabilirea acestei despăgubiri servește salariul garantat învățătorilor în procesul verbal despre salare și în tabela taxelor.

Ca despăgubire pentru taxele de primire și didactru, cari nu se țin de salariul învățătorilor servește de asemenea ca ajutor de stat suma ce corespunde mediei sumelor preiminate în bugetul școlar din 1905—1906, 1906—1907 și 1907—1908 al respectivei școlii ca venit sub titlu acestor taxe. Stabilirea aceasta se va face prin comisiunea administrativă, iar ministrul cultelor va lichida suma de despăgubire sub titlu de ajutor de stat la mâna scaunului școlar al respectivei școlii.

Modalitățile procedurii ministrului le va stabili după ascultarea autorităților superioare bine-ritești pe cale de ordinațiune.

Rugărilor în privința despăgubirilor de didactru trebuie înaintate de către eforia școlilor comisiei administrative cel mult până la 30 Septembrie 1910 § 6. După intrarea în vigoare fiecare școală confesională despre care s-a constatat că afară de taxa de înscriere de 50 fil. să mai încasează și alte taxe, se va admonia și dacă în timp de 6 luni nu pune capăt acestei ilegalități se va închide, iar susținătorii respectivei școli confesionale își vor pierde pentru totdeauna dreptul de a mai susține școlii.

§ 7. Fiecare susținător de școală se obligă, ca după isprăvirea celor 6 cursuri ale școlii primare să dea elevilor un testimoniu compus în limba maghiară și scutit, însă are dreptul ca pe lângă limba maghiară să scrie testimoniu și în limba de propunere a respectivei școli în mod paralel. Tot asemenea trebuie să se dea testimonii și absolvenților cursului de repetiție.

Directorul școlii respective e obligat a scrie aceste testimonii fără nici o taxă și trebuie să le înainteze autorităților administrative locale spre legalizare. Școlile sunt obligate să poarte un registru despre elevii cari au absolvit cele 6 cursuri și despre testimonii date. Registrul de asemenea trebuie condus în limba maghiară, dar pe lângă limba maghiară se poate folosi în mod paralel și limba de propunere.

Formula testimonțiilor și a registrelor o stabilește ministrul de culte și instrucțiune publică.

8. Legea aceasta în ce privește școlile primare de stat va intra în vigoare la 1 Septembrie 1909 iar cu privire la școlile primare confesionale 1 Septembrie 1910.

§ 9. Cu executarea legii acesteia se încredințează ministrului de culte și instrucțiune publică și ministrului de finanțe.

In amintirea lui Ciprian Porumbescu.

Societatea filarmonică din Craiova ne trimite apelul de mai la vale, pe care-l publicăm cu plăcere:

Societatea Filarmonică din Craiova va sărbători și ea amintirea lui *Ciprian Porumbescu*, odată cu a patra aniversare a întemeierii Societății, adică la 19 Iunie 1908, printr'un program alcătuit exclusiv din compozițiunile lui.

Dar pentru că mai bine de două sute din frumosele lui compozițiuni muzicale n'au văzut încă lumina tiparului, este de datoria tuturor românilor de inimă, ca să contribuie fiecare, amăsurat mijloacelor de care dispune, la colectarea unui fond pentru înălțarea celui mai neperitor monument, ce se poate ridica bunului român și genialului compozitor, care a fost *Ciprian Porumbescu*: editarea compozițiunilor sale muzicale pe un preț la îndemâna tuturor.

Societatea Filarmonică din Craiova, având drept scop de competență cultivarea muzicii cu caracter românesc, crede de a sa datorie, să deschidă o subscripție națională, la care să îmbrace pe românii de pretutindeni, și se înscrie în fruntea listei cu suma de lei una sută — atât câta îngăduie mărginitele-i mijloace.

De aceea facem un călduros apel către toate Societățile muzicale, către toți iubitorii de muzică, către toți bunii români, ca să dea sprijinul lor acestui porniri.

Ciprian Porumbescu a fost unul din pionerii muzicii românești, el a desvăluit comorile de frumuseți cari zăceau ascunse în muzica noastră populară, arătând și altora calea de urmat pentru viitor.

Este o sfântă datorie, ca să nu lăsăm să mucească sub colbul anilor și uitării, strădania scurtei dar rodnică sale vieți. Să ne fie de pildă popoarele străine, conștiente de menirea lor, cari adună cu pietate, tipăresc și răspândesc în cele patru colțuri ale lumii producțiunile rămase după urma frunțășilor lor. Va fi spre cinstea și folosul neamului românesc întruparea gândului nostru și ne vom fi îndeplinit măcar acum o datorie, trecută cu vederea atâtă amar de ani.

În numele comitetului: *Dr. C. Schina*, președinte. *C. Demetrescu-Crefu*, p. secretar.

Din Bucovina.

Partidul social creștin român. — Propaganda creștin-socială a găsit un teren cât se poate de potrivit în Bucovina. Grație acestei propagande, există astăzi în această țară un puternic partid social român, care desvâlță o activitate rodnică în ce privește emanciparea țăranilor din robia cămătarilor și a tuturor celor aduși de vânturi.

Bărbații de încredere ai acestui partid au ținut Duminică o adunare generală, la care au participat românii din toate părțile Bucovinei. Preoți, învățători, funcționari și cu deosebire foarte mulți țărani au luat parte la această adunare, care a fost prezidată de dl deputat A. Oaciul.

Dl Onciul luând cuvântul a declarat că a făcut toate eforturile spre a se ajunge la pace și bună înțelegere în partidul român. A prezentat adunării un proiect de regulament al partidului. Adunarea a primit cu însufiețire proiectul redactat de dl Onciul și aprobat de clubul deputaților români din Viena. O singură rectificare s'a făcut proiectului la punctul 4 în sensul că partidul creștin-social român, rezervându-și absoluta independență în toate chestiunile naționale și culturale, se alătură în celelalte privințe partidului creștin-social austriac, ai cărui șefi sunt dr. Carol Lueger și A. Gessmann. Punctele mai însemnate din programul acestui partid sunt următoarele:

1. Partidul creștin-social român în Bucovina are de scop a promova, în cadrul credinței pentru împărat și împărăție, în Austria interesele naționale, culturale și economice ale românilor bucovineni.

2. În privința națională, partidul vrea să obțină pentru limba română drepturile ei, convenite la diregătorii, în școli și în viața obștească.

3. În privința culturală, el va îngriji de progresul românilor bucovineni pe temeiul legii, limbii și obiceiurilor lor.

4. În privința economică și în genere în toate treburile proprii, afară de cele naționale și culturale, el adoptă programul partidului creștin-social austriac și se alipește partidului creștin-social din Viena.

După votarea regulamentului partidului, adunarea a expediat domnului Lueger următoarea telegramă:

»Adunarea bărbaților de încredere români adunați din întreaga Bucovina astăzi la Cernăuți, aducându-și aminte de toată dragostea și de tot interesul, pe care d'oastră, ilustre dle primar, și partidul pe care-l conduceți li-au arătat față de întregul popor român, dându-și seamă de marea luptă întreprinsă de d'oastră pentru desrobirea popoarelor creștine de sub jugul ovreilor, vă exprimăm admirațiunea sa cea mai sinceră, și vă roagă să continuați această luptă de mântuire și să nu uitați și de poporul român din Bucovina, care duce o luptă grea de existență cu cel mai periculos dușman al popoarelor creștine«.

Sărbările dela Caransebeș.

— Corespondență particulară. —

La 3 l. c. »Societatea femeilor române din Caransebeș a serbat jubileul de 25 ani al existenței sale.

A străbătut un timp plin de frământări, de erupțiuni a pizmei și răsbunării și cu mândria poate ea să arete acum efectul muncii sale: transformarea cimiliturii, nemăpomenit de sălbăticit și negles, într'un frumos lăcaș al odihnei eterne.

Cu o rară demnitate au decurs sărbările. Marți la 2 l. c. seara, cimlterul era feeric iluminat, iar în ziua următoare după serviciul divin în biserica catedrală litia până la cimlter, unde s'a celebrat un parastas pentru toți răposații cari odihnesc în acest cimlter. Eră plăcută și o petrecere populară în curtea bisericii-catedrale, însă comitetul parohial a oprit-o spre mulțumirea aceloră, cari îndelungat timp de ja cereau oprirea a orice petreceri lumești în curtea lăcașului sfânt.

Din străinătate.

Acordul anglo-rus în chestiunea macedoneană. Agenția Reuter află că guvernul rusesc este deja în posesiunea răspunsului și propunerilor engleze privitoare la chestiunea macedoneană. Ele formează răspunsul la contraproiectul lui Iswolsky, cu care guvernul rus răspunsese la nota lordului Grey, în Aprilie trecut. Nota engleză nu pune un nou punct de vedere politic, ci propune numai oarecari modificări la propunerile ruse și lărgirea unor puncte, asupra cărora cele două guverne sunt deja de acord în partea lor cea mai esențială. Se relevă că rezultatele negocierilor stăruitoare din săptămânile trecute dintre cele două guverne au depărtat dificultățile, asupra oarecărui puncte și că acordul nu va întârzia a fi complet într'un viitor apropiat.

Dmowski, capul partidului național-liberal polon în duma rusească, vorbind la congresul tututor Slavilor, care s'a ținut în Petersburg, a făcut declarația următoare:

»Polonii se unesc cu mișcarea panslavistă. Mântuirea naționalității, având în vedere constelația de azi, polone poate veni numai dela Rusia și atârna numai dela puterea acesteia, deoarece Germania se poartă față de Poloni cu cea mai mare dușmănie,

Declarația a făcut mare întâmpănare în toate cercurile slave și se socotește ca o schimbare însemnată în politica Polonilor din Rusia.

Reședința de vară a țarului. Țarul și țarina și-au luat reședința de vară la Peierhof.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 6 Iunie n. 1908.

— Ziarul »*Temps*« despre Ungaria. Cu prilejul inaugurării monumentului soldaților francezi căzuți la Cincibiserici s'au rostit vorbiri de colorit diplomatic atât din partea franceză cât și din partea ungară. Vorbirile spuneau de-o înfrățire a sentimentelor franceze și maghiare. Marele ziar »*Temps*« felicitează acum Franța de noua sa aliată și spune că echilibrul european e asigurat acum pentru vremuri neprevăzute. Ziarele maghiare sunt cătrânite de acest comentariu ironic.

— Cununie. Luni la orele 11 a. m. își va serba domnul locotenent-colonel Silviu de Herbay cununia cu mult sărbătorita noastră artistă, domnișoara Valeria Papp, în Lipova.

Implorăm darul dumnezeesc asupra acestei fericite alianțe.

— Greva universitarilor din Austria. După cum am amintit și în numărul de ieri studenții au proclamat grevă aproape la toate universitățile și academiile din Austria. Probabil că și studenții dela universitățile din Krakau și Lemberg vor intra în grevă.

Ieri pe la 8 ore dimineața peste 1000 de studenți germani, slavi și italieni dela universitatea din Viena au sosit la universitate cu bastoane și cu treicolorul pe piept, și au căutat prin toate salele, să vadă dacă se mai țin cursurile. Văzând că nicăiri nu se țin cursuri, au umplut din nou aula, ca să se răfulască cu studenții clericali, în caz că vor veni la cursuri. Aceștia însă n'au venit.

Pe la 9 ore s'a prezentat rectorul universității von Ebner, consilier de curte, ținând următoarea vorbire către studenți:

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás — măstru de monumente și pietre de cimlter. —

Fabricație proprie din marmoră, granit, seynit, labrador etc., din pietre de marmoră în magazină se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25. Căncelăria și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21, Telefon 662.** Filiale: Nagyvárad, Nagyseben, Déva și Bánpatok.

Sunt silit, ca suspendez cursurile și să închid universitatea ce se vor lua alte dispoziții. (Hoch! Ho) Anunțul oficial l-am afișat pe tabla neagră, rog să plecați dela universitate în cea mai bună ordine și nici aici nici pe strade să nu faceți demonstrații. Dacă păziți liniștea, atunci col profesorilor va fi cea examenele.

Dacă va succesa în curând rezolvată chestia universitară, se vor începe din nou cursurile. Încă oi rog liniștea, ca să părească în liniște versitatea.

— **Sfințire: biserică.** Joi s'a făcut cu mare pompă spre mângâierea credincioșilor, sfințirea bisericii gr.-or. române din Loraș, în B. hope Crișul repede. Actul sfințirii l-a făcut P. S. Sa Episcopul Aradului I. I. Papisistat de vicarul și arhimandritul V. Mgra, protopopii N. Roxin, T. Păcală și A. Munteanu, protodiaconul dr. I. Suci, prții G. Papp (Oradea), St. Domocoș (Bra). Vom da un raport amănunțit.

— **Congresantiduelist la Budapesta.** ieri în ziua a do a congresului reprezentanților societăților contraduelului și-au citit rapoartele despre mișcarea nra duelului din țările respective. Auditorul ascultat cu mare atențiune rezultatul acțiunii nra duelului și s'a constatat că nu numai meștrii acestei mișcări se sporesc zi cu zi, ci și numărul duzelor a scăzut. Apoi a trecut discuția la: ignarea unui centru internațional al Ligei antidueliste.

— **O nouă nagogă la Budapesta.** Azi toate cupolele sagogelor vor prevala turnurile bisericilor creștine. Pe strada Arena se edifice o nouă sinagogă Comunitatea Izraelită, ca nu cumva sgomott din stradă să turbure pe credincioși în rugămintele lor, au adresat primăriei o petiție, cerând să pavoneze strada cu asfalt. Consiliul comunal a respins însă cererea evreilor pe motiv că sgomottul din sinagogă e atât de mare, încât nupoate fi turburat de cel din stradă.

— **Monumentul din Moinești.** Zilele trecute s'a inaugurat la Moinești monumentul eroilor morți în războiul independenței.

Monumentul acesta a fost ridicat prin stăruințele unui comitet compus din d. nil căp. Mihail Vlădescu, comandantul companiei locale: frați Elstatide, unul inspector comunal și altul primar: P. Tănășu, judecător de ocol, și Herman Theller, care a adunat prin subscripție publică suma de 2200 lei.

Monumentul, care este lucrat de sculptorul G. Boboc din București, e format dintr-o coloană de varietate de gresie albă, cu o așchiă de bronz în vârf și totul așezat pe un pedestal. Înălțimea totală e de 4 metri.

Următoarele inscripții sunt săpate pe pedestal: «în amintirea eroilor dela 1877-78». «Prin noi nișine» și «Nihil sine deo».

La inaugurare a luat parte un imens public, precum și foarte mulți veterani din războiul independenței.

— **Cum trăiește țarul?** La Tarskoe Selo se face mari pregătiri. Părechea imperială nu peste mult va pleca la Reval, unde va primi pe Eduard regele Angliei. Prin aceasta se face o mică schimbare în viața țarului care nu e alta decât un veșnic chin. Cât de amărât e sufletul lui și câtă groază are de atentat se vede din măsurile de asigurare a vieții sale. Așa la Tarskoe Selo e pază de 1500 soldați. Iar în jurul palatului sunt 400 de gardiști în frunte cu generalul Dedjulin. În timpul din urmă s'au luat și mai multe măsuri. Intre Peterabug și Tarskoe Selo, telefonul e așa fel tocmnit, încât scrie de sine tot ce se telefonează și imediat sunt cercetate vorbirile de Dedjulin. Nu e telegramă, scrisoare sau corespondență, care mai întâiu să nu treacă prin mâinile lui Dedjulin. Până mai anul trecut țarul avea de adjutanți pe generali Trepov și Hesse, cu cari mergând la plimbare discuta despre diferite lucruri, cu generalul Dedjulin nu discuta altceva, decât despre atentate și ce fel de măsuri să mai ia pentruca să nu-i fie viața în primejdie. Dedjulin unde ce vorbește țarul și simte că aci atmosfera e veșnic plină de groază. Afară de Dedjulin și de marii duci Petru și N. Nicolaevi, n'are alți oa-

meni în care s'ar putea încrede. Viața lui e tristă și monotona. Cu ministrul Stoypin vorbește despre afacerile imperiului însă niciodată nu intră afund în discuții. În timpul din urmă a primit în audiență pe președintele dumei: Chomjskov și cum s'a speriat camarila! deoarece acesta a vorbit timp de două ore cu țarul. Noaptea când toată lumea se odihnește, singur țarul se plimbă nellulștit prin sumbrele odăi dela Tarskoe Selo, până ce în urmă obosit se pune și cetește fiind de bună seamă cu gândul tot la bombe. Când a auzit de atentatul contra regelui Don Carlos din Portugalia țarul deodată s'a făcut palid la față și a leșinat.

De atunci e și mai nellulștit!

— **După Cernova.** Anul trecut a apărut în «Népszava», un articol intitulat «Cine sunt criminalii?» în care se spunea că jandarmii au fost cauza tuturor nenorocirilor și întâmplărilor sângeroase, pentru că fără nici un motiv, ci numai ca să dea «pe patrioții» au măcelărit și au pus în nenorociri de slovaci. Articolul l'a scris Hegedüs István, călă de pantofar, contra cărui procuratura a intentat proces de presă. Curtea cu jurați din Pesta la osândit pe autorul articolului la 2 luni închisoare de stat și 1000 de coroane pedeapsă în bani. Curia a întărit sentința tribunalului.

— **Sfințire de biserică și jubileul de 25 ani de preoție.** Ni se scrie: Comuna Apadia de pe valea Pogonicului încă în anul 1896 și-a zidit biserică și școală nouă — din lipsă de mijloace suficiente n'a putut-o (biserica) înfrumuseța cum s'a cade. Acum însă a succedat harnicul preot cu ajutorul oamenilor de bine a o întregi, — făcându-să templu nou prin sculptorul vestit Cotăria și sa pictat așa de frumos încât poate rivaliza cu bisericile din orașe.

Sfințirea s'a îndeplinește prin bine meritul și neobositul protopop Andreiu Ghidiu ca mandatar archiereșc în 2/15 Iunie a. c. când își serbează jubileul de 25 ani al preoției și iubitul de toți preotul Nicolae Corțean.

— **O sinucidere senzațională.** Eri în cursul audiențelor obișnuite s'a prezentat la secretarul de stat Szterényi un măestru tâmplar cu o petiție în care se plângea de escrocheriile agenților caselor de amanetare, afirmând despre sine că e jertfa acestor agenți și că a ajuns într-o situație de neagră mizerie. Secretarul de stat l-a refuzat pe motiv că tâmplarul a mai dat petiții de acestea și în trecut, dar cercetarea oficioasă a constatat că sunt lipsite de temei. Într'un moment necontrolat, când Szterényi privia în altă parte, petiționantul scoase repentin un revolver și trase mai multe focuri asupra sa. El se cheamă Csukay și suferea de mania de a controla activitatea caselor de amanetare. E de înțeles că sinuciderea a stârnit mare panică în minister. Lumea a crezut la început că s'a comis atentat la viața lui Szterényi, — svonul însă s'a desmințit... Sinucigașul a fost dus la spital de oamenii societății de salvare. Ranele nu-i sunt mortale.

— **Vapor întârziat.** Vaporul S. M. R. «Impăratul Traian» a sosit Miercuri cu o întârziere de 13 ore. Pe bord se aruncase la Alexandria colonelul din armata turcă Pagur Bel Ahmed.

Autoritățile turcești voind să-l aresteze, dl Periețeanu s'a opus de oarece colonelul se află pe teritoriul român și a telegrafiat la București. Atunci autoritățile turcești au ținut vasul românesc sevestrat timp de 13 ore, dupăcare l'a permis să părăsească orașul Constantinopole împreună cu colonelul, care de aci a plecat spre București.

— **Prânz de gală.** La prânzul de gală dela 12 curent din Londra — scrie un ziar german — regele Eduard a purtat pentru întâia dată pantaloni scurți, până la genunchi.

Toți oaspeții de sex bărbătesc, împreună cu regele și prințul moștenitor, au apărut în frac și pantaloni scurți de mătase neagră. Singurii cărora li s'a îngăduit prin ceremonialul stabilit pantalonii lungi au fost președintele Fallières și ministrul Pichon.

— **Ciocniri de vapoare.** Vaporul Borneo venind din Bilbao și plecând din Rotterdam spre Bary s'a ciocnit cu vaporul englez Queenswood care mergea la Hamburg. Ambele vapoare au sosit aci avariate.

Ziarul «Petit Parizien» află din Bruxelles că circuitul zvonului că vaporul Vaterland al liniei Redstar, cu 1600 de pasageri, s'ar fi înecat în marea de Nord. Știrea nu este confirmată până acum.

Vaporul englez Loanda s'a ciocnit lângă Goodwin sands cu vaporul Junona.

Loanda s'a scufundat; echipajul său a fost salvat. Junona a fost avariat.

— **Apele dela Karlsbad.** Sub titlul «Lithiaza biliara și apele dela Karlsbad» doctorul I. T. Mera, medic balnear în Karlsbad și prețuit colaborator al nostru, a scris un studiu interesant în «Revista Științelor Medicale» din București (1907). Studiul acesta, făcut cu multă pricepere și competență, l'a scos acum și în broșură de 39 pagini. Ceice doresc să afle puterea de vindecare a apelor dela Karlsbad vor citi cu mult folos acest studiu.

— **Anunț. Invățătorii,** cari au absolvat pedagogia gr. cat. din Blaj în anul școlar 1897/98, în urma înțeleșului avut și după cum avem scris și în tablou, sunt rugați a ne revedea după timpul de 10 ani pe a 2-a zi de Rusali 15 Iunie a. c. în Blaj. — La zisa colegului Dionisie Luca de a se amana întrunirea pe adunarea generală de toamnă sunt contra. Ori ne ținem de ziua prefiptă, ori atunci rămâne cu totul. Comana-Infirioară, 4 Iunie 1908. Laurențiu Pop, inv.

— **Rămășițele dezastrului dela Ciusima.** Din Rio de Janeiro se anunță, că vaporul școlii de marină «Beniamin Constant» în drumul său spre Yokohama a dat peste 20 rămășițe din vapoarele rusești, ce au fost zdrobite în groznicul dezastru dela Ciusima și apoi aruncate de valurile mării pe insula Vake.

— **Accidentul lui Roosevelt.** Președintele Roosevelt făcând cu soția sa o preumblare călare în parcul Rockerek, a căzut peste zăgazul unui râu. Președintele s'a ridicat îndată fără a fi rănit.

— **Moarte generalului Buller.** Generalul Buller comandantul trupelor engleze la începutul războiului sud-african, a încetat din viață în Londra.

— **Șahul Persiei o ia la sănătoasă.** Din Teheran l-se anunță ziarului «Kölnische Zeitung», că șahul persiei a părăsit capitala, de frica turbarilor ce sunt gata să erumpă. După o telegramă a ziarului «Berliner Tagblatt», primită din Teheran, alaltăieri șahul a și luat-o la sănătoasă cu moștenitorul de tron Achmand Mârza. Se crede că șahul a fugit în străinătate. Se așteaptă turburări vijelioase. Bazarele sunt toate închise.

— **Camerierul Wedell.** Din Berlin se anunță, că în întreg Berlinul se vorbește despre dispariția contelui camarier Wedell. Se susține cu siguranță, că Wedell a plecat în Italia la porunca împăratului Wilhelm. La acțiunea păcătoșenilor lui nu mai luat parte o seamă de aristocrați și ofițeri de ranguri înalte. Un general, a cărui nume încă n'a ajuns în public, și-a și dat dimisia.

— **Semnalele lui Nelson în lupta dela Trafalgar.** G. Perin, bibliotecarul admiralității engleze, a afiat cartea de semnale pentru flotă aicălăuită în 1804 și care se întrebuișta în vremea acelei lupte pe apă (1805), când Nelson, amiralul englez învinsese flotele întrunite ale Franței și Spaniei. Până acuma se credea că semnalul dintâi a fost: «Anglia așteaptă să-și facă flecare datorică», iar al doilea, înainte de izbitora hotărâtoare: «Apropiati-vă mai mult de dușman». S'au tălmăcit greșit, fiindcă se credea că la 1805 era cartea de semnale din 1799 și că abia în 1809 a înlocuit-o cu alta. Semnalul întâi a cerut căpitanilor să se păzească bine și le-a dat amănunte pentru luptă, iar al doilea însemna: «Veniți-mi în ajutor!»

— **Pungășie originală.** Pungașii de pretutindeni sunt mai mult sau mai puțin ingenioși, dar despre cei din Neapol se spune că întrec cu mult pe tovarășii lor din alte țări. Vestitul rămă-

șag al unui pungaș că poate fură ziua 'namosa mare, pe stradă, mantaua de pe un ofițer, numai un pungaș napolitan a îndrăznit să l facă și să l câștige.

Acum vine vestea despre o nouă meserie a pungașilor din acel oraș. Mulți dintre aceștia trăiesc din faima și în paguba medicilor vestiți, cu clientela numeroasă, făcând un fel de serviciu de avant-posturi dela gară până la locuințele sau clinicile acestora; în chipul ăsta ei întâmpină pe oamenii bolnavi cari vin din provincie spre a consulta vre-un medic vestit, și dau pe mâna tovarășilor lor, cari e adevărat că sunt și ei specialiști în felul lor, dar nu sunt cunoscuți decât cel mult poliției.

Isprăvile acestea n'au fost denunțate de oamenii bolnavi, dintre cari cel mai mulți nu băgau de seamă pungașii, ci de medici celebri cari se vedeau pungași în meseria lor. În urma numeroaselor plângeri primite, poliția a stabilit un serviciu de supraveghere la casele a opt medici de frunte și astfel a izbutit să pună mâna pe câțiva din acești pungași în momentul când conduceau pe niște bolnavi bogați din provincie la vestitul doctor... — tovarăș de pungași.

— **Remarcăm în »Magyar Penzügy« (dela 4 Iunie) o demnă și energică apărare a băncilor românești calomniate în dietă și în presa maghiară. Articolul este scris de dl Constantin Popp, funcționar la »Albina«.**

— **Un templu lui Confucius, la New-York.** Ministrul chinez la Washington, botezat din pricina umorului său, Mark Twain al Chinei, s'a pus în frunte societății Confucius, întemeiată de curând. Societatea aceasta are printre membrii ei și albi, nu numai chinezi.

După cum anunță »Chinese Reform News« întâiul punct al programului acestei societăți e ridicarea în New York a unui templu alui Confucius. Cheltuielile în scopul acesta sunt evaluate la 100.000 de dolari. Cea mai mare parte a sumei a fost subscrisă de negustorii chinezi bogați.

— **Leac contra ofitei.** »Neues Wiener Journal« primește din New York următoarele amănunte asupra experiențelor ce se fac cu noua metodă de vindecare a ofitei:

Aceste experiențe le face drul Craft Carol asupra unui om în vârstă de 30 ani cu numele Frank Merritt.

Soția și copilul acestuia au murit de ofitea, iar el a ajuns în mare mizerie. Merritt s'a lăsat de bună voie să fie irocultat cu bacilii ofitei.

Dr. Caroli declară că părțile de jos ale picioarelor lui Merritt au devenit tuberculoși și va începe acum asupra acestuia experiențe de vindecare. Medicul afirmă că a aflat o metodă nouă pentru vindecarea ofitei și făgăduiește să vindecă în două luni pe bolnavi, prin noul lui sistem.

Facultatea de medicină desăprobă experiența pe filințe vii. Se zice că dr. Caroli va fi dat în judecată.

— **Dare de seamă și mulțumită publică.** Cu ocaziunea concertului dat de tinerimea română din Aga (Brestovă), vin a mulțimi următorilor domni și doamne ce au binevoit a suprasolvi: Dl dr. Iosif Gal 4 cor., dl dr. Iulian Iuhos 5 cor., dl Rendek cu doamna 3 cor., dl Lucel cu doamna 5 cor. Glas Josif 2 cor., dl Marcovici 3 cor., dl Iosif Kis 8 cor., dl Nicolae Govrig și Dezö 4 cor., dl paroh Filip Vuia și d-na 2 cor., dl Zednic Dezö și doamna 2 cor., domnișoarele Badescu 3 cor., Domokos și doamna 2 cor., Daici Arola 4 cor., Onea Deme 3 cor., Zsikci 2 cor., Laszl 1 cor. 60 fil., Feleki József 1 cor. 20 fil., Horvat 2 cor., Stefan Eneruț 3 cor., Ioan Cărăbaș 4 cor., Tiszolszki 2 cor., Crișu 2 cor., Kálmán și doamna 2 cor., și mai mulți alți pe cari nu i-am putut însemna. De tot au fost un venit de 96 cor. 60 filerli.

Tuturor onorațiilor contribuitorii li-se aduce și pe această cale cele mai sincere mulțumiri. În deosebi li-se aduce mulțumită domnului paroh Filip Vuia, care și-au dat toată truda și osteneala pentru reușita acestei petreceri. *Aurel Ivli, Inv.*

— **Matzky Károly, cofetar în Arad, recomandă pentru sezonul carnavalului cele mai fine prăjituri de thee și bomboane. Fabricație proprie:**

Concert, petreceri.

— Concert împreună cu teatru și joc va aranja tinerimea română din Miniș, sub conducerea dlui Inv. Traian Fridrich, la 2/15 Iunie ziua a doua de Rusali în curtea școlii ort. rom. din Miniș. Inceputul punct la 8 ore seara. Venitul curat, e destinat pentru renovarea bisericii din Miniș.

Ultime informațiuni.

Un popor demn. În presa europeană se comentează foarte viu următorul incident petrecut la Constantinopol.

În ziua de 31 Maiu a sosit la Constantinopol marele vapor român »Impăratul Traian«. El venea dela Alexandria (Egipt). Între alți pasageri, avea pe bord și pe Ahmed Zaour-Bey, fost major în jandarmeria vilaietului Smyrna, condamnat la muncă silnică pe viață, pentru că a scris mai multe articole contra Sultanului. Aflând despre asta înalta Poartă, s'a adresat Legațiunii Române din Constantinopol, cerând extradarea condamnatului politic turc.

Legațiunea română a cerut imediat instrucțiuni guvernului român din București, care i-a răspuns în următorul chip:

»Ori unde s'ar află un vapor român sub drapelul țării, este teritor român, **refuză deci extradarea unui condamnat politic și afacerea vor judeca-o judecătoria români.**

»Impăratul Traian« a și sosit la Constantinopol, unde Zaour-Bey a debarcat și mergând apoi la București s'a pus la dispoziția autorităților țării. El este pus pe picior liber, dându-și cuvântul, că nu va părăsi țara până nu i-se va judeca afacerea.

Economie.

Când nu ni-se vor îngâlbeni albiturile? Albiturile atunci nu ni-se vor îngâlbeni spălându-le, dacă în cea de pe urmă apă vârsăm, sau în întăritala cu care le întărim aceste, vârsăm un amestec de spirit și olei de terpenin astfel, că într'un clubăraș cu apă vârsăm cam 2 lingure din acest amestec. Amestecul acestor două e a se face, că 3 părți se fie spirit, iar 1 parte numai terpenin. În un pod de casă luminos, de bună seamă se vor usca mai albe albiturile, decât într'unul întunecos. — Amestecul amintit nu este stricător albiturilor, precum este de stricăciosă înălbirea prin chlor; din cauza aceasta recomandăm pentru înălbire folosirea amestecului de spirit și terpenin.

— **Vinețirea albiturilor.** Vinețala, înainte de-a o topi în apă rece, trebuie topită totdeauna în apă ferbinte. Astfel vom fi siguri, că nu se fac pete vinețe pe albituri.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 6 Iunie 1908

INCHEEREA la 1 ORĂ :

Grâu pe Oct. 1908 (100 kg.)	20.64—22.66
Secară pe Oct.	17.82—17.84
Ovăș pe Oct.	14.74—14.76
Cucuruz pe Iulie 1908	13.24—13.76

INCHEEREA la 4 ORE :

Grâu pe Oct.	20.80—20.82
Secară pe Oct.	17.92—17.94
Ovăș pe Oct.	14.80—14.22
Cucuruz pe Iulie 1908	13.30—13.32

Prețul cerealelor după 10%, a fost următorul:

Grâu

De Tisa — — — —	22 10—23 K.	70 fil
Din comitatul Albei — — — —	22 55—23	> 45 >
De Pesta — — — —	21 90—23	> 50 >
Bănățenesc — — — —	21 80—23	> 40 >
De Bacica — — — —	22 10—23	> 50 >
Săcară — — — —	19 90—20	> 20 >
Orzul de nutreț, cvalit. I.	13 50—13	> 80 >
» de cvalitatea II.	13 10—13	> 50 >
Ovăș de » I.	14 80—15	> 10 >
» » » II.	13 90—14	> 70 >
Cucuruz vechiu — — — —		> — >
» nou — — — —	13 15—13	> 35 >

BIBLIOGRFIE.

A apărut: »Ciprian Porunescu« icoane de frământările unui suflet de ist de dr. Valer Brănilce. Broșură de 120 pag. Cu portretul lui Ciprian Porumbescu după una fotografie. Pentru un exemplar 1 coroană bani.

Se poate comanda prin administrațiunea zi rului »Drapelul« Lugos, sau de dreptul de autor.

»Printre Hotare« este titlul unei reviste care cuprinde:

Călătorii, Excursiuni, Geoafie, Etnografi Monumente, Antichități, Curiozități Pitorești, et Director este dl Cristu S. Negescu profesor - fost administrator al casei școlilor. Redacția Administrația: str. Numa-Pompu, 17, Bucureș

Revista aceasta va publica descrieri de călătorii și excursiuni făcute de românii țară și strănătate, precum și articole și stitii ale străinilor asupra țării românești.

Toate articole ce se publică snt însoțite cu vederi și ilustrațiuni luate după natură.

Plata abonamentului anual este 40 lei.

Au apărut deja 2 numere, foarte bine executate.

Pomelnic pentru pomenirea viilor și morților, la liturgii și parastas legat în pânză 50 fil., în hâtie 30 fil. Se află de vânzare la »Tipografia diecezană« și la »Tribuna« în Arad.

Poșta Redacției.

D-lui N. Măzere, Jași. Dl S. Secula se află sanatorul Wällischhof din Maria-Euzersdorf lâng Viena.

Redactor responsabil provizor Sever Bocu
Editor proprietar George Nichin.

CONVOCARE.

Onorații acționari ai institutului de cred și economii „Viitorul“ se convoacă prin aceasta în

adunarea generală extraordinară,

carea se va ținea **Duminecă, în 21 Iunie n. a. c. în Ocna-Sibiului.**

Ordinea de zi:

Modificarea §§-lor 12 și 51 din statutul societății.

O c n a , 4 Iunie 1908.

Direcțiunea.

FRANZ JOSEF
APA PURGATIVA CEA MAI BUNA DIN
APELE PURGATIVE

Grósz Nagy Ferencz,

farmacist, :: DEBRECZEN, Sas-u. 8, :: farmacia ::
"Aranj egyiszarvu".

Recomandă medicamente speciale preparate.

Numai există reumă!

Cine voințe să scape de orice soi de reumă și de tot felul de dureri externe să cumpere o sticlă mare din renumitul **Balzam Regesc** (Király Balzsam) al cărui efect vindecător recunoscut de medici. 1 sticlă mare 2.65 cor. cu îndrumare. 3 sticle mari 6.65 cor. cu îndrumare, porto franco cu rambursă. Patentat, în nenumărate spitale de frunte se aplică ca cel mai eficace medicament. Numai există reumă!

-Hajdusági
Bajuszpedró.

Védjegy.

MUSTAȚA E FRUMOASĂ

dacă întrebuințezi

POMADA HAJDUSAG

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustețelor, pregătită din materie neunsuroasă. Efectul se vede foarte iute și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 50 fil. Prin poștă se trimite numai 3 borcane cu 2.15 Cor. Cu rambursă gratuit.

MEDICAMENT

PENTRU VOPSIREA PARULUI în culori blond, brunet sau negru. Efect la moment. O singură vopsire e de ajuns, ca părul sau mustața o lună să aibă culoarea ce o dorește. Nu înăsprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor.

Magazin de mașini de cusut, biciclete și mașini de vorbit

LADÁNYI IZSÓ Temesvár

Belváros, Zápolya-u. edificiul seminarului rom. catolic. Telefon 577.

O mulțime de scrisori de recunoștință. Marfa cea mai bună. Prețuri de marfă. Plătire în rate fără ridicare de prețuri.

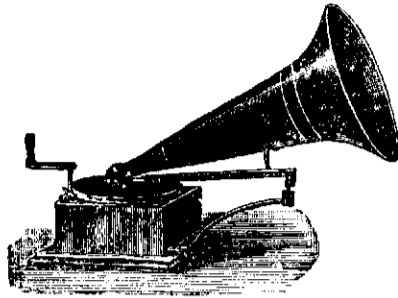
Mașini de cusut Singer veritabile, cu luntriță în formă de mașini de cusut Central-Bolin. Mașini de cusut pentru pantofari cu luntriță în stânga. Mașini de cusut Cilindrice (cu capde colibrul).

Cele mai bune biciclete și părți constituante.

Fonografe cu 7 coroane Gramofone dela 18 cor. în sus

Plăci veritabile „angyal” și „lavor” plăci cu două fețe mare asortiment, tece maghiare, germane, românești, sârbești. Inregistrări dela Svachim, ruso, Melbor, Scotti, Slezak, Kurzagedus, Göndör, Gyárfás etc. Corfesculescu, Ștefănescu.

Suluri de fonograf „Columbia” à 1.30

HAMMERZS. és TÁRSAS

măiestru de articole electrice și fabricant de balanțe (cântare).

ARAD, Piața Boros-Béni, Nr. 1. (In casa dlui Dr. Sever Ispravnic)

Mare atelier de reparaturi speciale. Mare magazin stabil

în biciclete fabricații engleze, americane și germane.

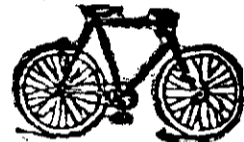
Singurul vânzător al mașinei de cusut celebre „VICTORIA”

„OPPEL”, „SINGER” și „MINERVA” cu suneica în formă

de roată. Magazin de balanțe decimale și de bucătărie

Mare asortiment în părți de mașini de cusut, articole de montate biciclete și articole de electricitate.

Tot felul de reparațiuni în bransa aceasta pe lângă prețuri moderate și garanție.

EISELE JÁNOS, Arad.

Depozit de articole de Norinberg, articole de podoabă, modă de bărbați.

== PENTRU SEZONUL DE PRIMĂVARĂ, PREȚURILE CELE MAI IEFTINE. ==

Au sosit cordoane de femei, copii și fete, moda cea mai nouă, pălării pentru bărbați și copii, albituri, cravate, manjete, gulere, asortiment bogat.

■ Mince (lopde), jucării de copii, ouă de Paști, stropitori de calitate cea mai bună, prețuri ieftine. Probați numai odată și vă veți convinge.

Gramofonele cele mai bune și plăci se pot cumpăra cu scăzământ la prețuri.

== O cumpărare de probă va convinge pe orișicine despre asta. ==

Rog binevoitoarea atenție:

Eisele János.

„LA PAPAGALUL VERDE” vis-à-vis cu statua sf. treim.

➡ Prima fabrică de mobile de fier în Ardeal! ➡

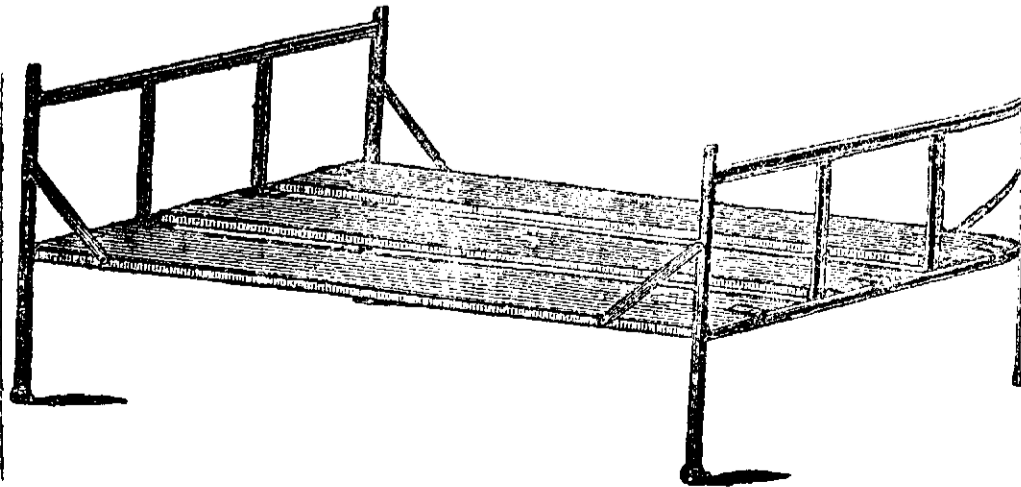
Mihájlovits György Lajos

== Kolozsvár, Unio-utca 21. ==

Săvârșește tot felul de lucruri ce intră în specia aceasta, precum: lavalouri, paturi, dulapuri de noapte, paturi de copii, somiere de sîrmă de oțel, paturi tapetate de închis, culiere de haine, mobilă în parte de fier, coșuri de lemne, ținătoare de cărbuni, cu poleială în diferite culori și executare de lux. Mai departe montare de casarme, locuințe de pompieri, spitale, internate, școli, institute, cafenele și restaurante. Mese, bănci și scaune de grădină.

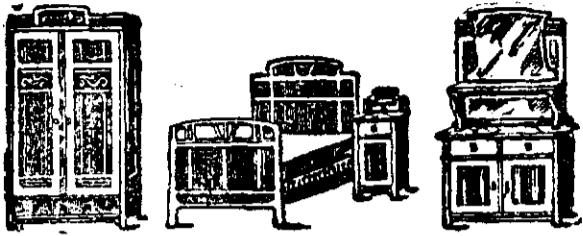
Recomandând industria mea specială și bine aranjată, rog totodată pe onor. public pentru binevoitoarele comande.

SPECIALITAȚI: somiere de sîrmă de oțel, cari se fac după măsură ieftin și curând.

Avem onoare a aduce la cunoștință on, public că ne-am lărgit atelierul propriu de tapiserie, măsar, strungărie și de mobile, unde putem satisface și gusturile cele mai delicate. Prețurile noastre sunt foarte solide. Lucrul nostru solid și serviciul prompt a fost recunoscut din mai multe părți. Funcționarilor de stat și oficerilor le facem prețuri de favor.

Pelleyné și Schmidt.
Oradea-mare, strada Teleky nr. 24.

Cel mai mare magazin și atelier de reparat biciclete și mașini de cusut din Arad.

Hammer Vilmos
Maestru de electricitate
Arad, Szabadság-tér 7. Telefon 96.

Pfaff și Singer. Mare asortiment și cel mai ieftin magazin de mașini de cusut Minerva cu roată și biciclete Puch și Premier precum și părți componente de mașini, plăci de gramofone. — Ace de mașină de cusut veritabile englezești. Condiții de plată favorabile. Mare atelier special de reparaturi.

Cel mai bun nutremânt pentru câni este și va rămânea renumitul

„Fattinger's Hunde kuchen“

(Măncarea de câni a lui Fattinger) care dintre toate mâncările pentru câni e cea mai hrănitore.
* 50 klg. 23 coroane 5 klg. potofranco cu 3-20 coroane. *
Fattinger's Puppy Bisquit
** pentru câni tineri. **
50 klg. 26 coroane. 5 klg. portofranco cu 3-50 coroane. *
- - Prospekte gratis și franco. - -

Fattinger's Patent-Hundekuchen
și Geflügelfutter (nutreț pentru păsări).
Fabrik Wiener-Neustadt.
- - - Peste 250 de prețuri. - - -
Nutremântul de animale a lui Fattinger e controlat de veterinari. *

Szeszák F. és Fia

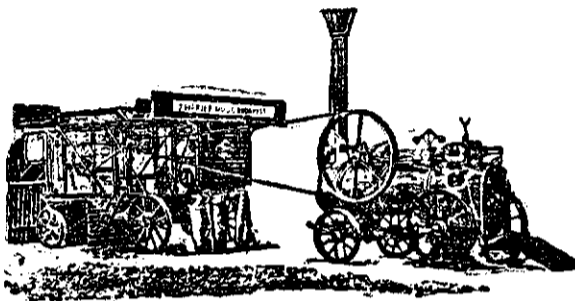
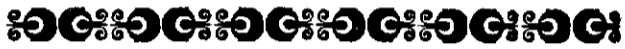
fabrică de trăsuri aranjate cu electricitate
Kolozsvár, Malom-u. 12.

Mare magazin de trăsuri, care îndeștește — ori-ce pretenții; atelier de reparare. —

Fabrică de calese asortată cu toate mașinile moderne tehnice.

În Cluj și jur e unica fabrică, în care se pregătește de-care parte a trăsului: fabricăm roate, facem lucruri de fierar, pielar și de lustruit sub conducerea mea personală, cu prețurile cele mai moderate. — Ținta noastră principală e: lucrare bună și solidă, dar ieftină. — Serviciu prompt. — Răspundem imediat comenzilor din provincie. — Recomandăm diversele părți de trăsuri, cari se vând; așa numitele „mântuitoare de norolu“ cu șezutul închis bine
Fondat în 1870. — Prețuri gratis.

Provisiuni de mașini cu vapor
LOCOMOBILE

făcător de jirezi de paie
în formă întrebuințată și cu dregere se pot căpăta pe lângă condiții de platire foarte favorabilă la firma

SEIFRIED HUGÓ
BUDAPEST, V., str. Katona József 17.

Sa fondat în anul 1868.

JOAN BALINT următorul lui
SILBERMANN J.

comerciant și măiestru de căciuli, precum și institut de plissé în

Temesvár-Gyárvaros
Andrássy-ut nr. 7, lângă frații Deutsch.

Recomandă magazinul său abundent ajustat cu tot felul de fabricante proprii de piei perziane, piei veritabile de Ardeal negre și feștite, piei de lipsca, căciuli pregătite din pânură Kriemer.

Mare magazin în tot felul de modă nouă de pălării pentru bărbați și copii. mai departe am piei veritabile din țară și străinătate, precum perziane KRIEMER, farbuite de Lipsca, precum și de miel alb.

În institutul meu de plissé se primește tot felul de haine pentru plissé, din loc și provincie.

— Prețuri moderate, serviciu prompt! —
desfacere în mic și mare. — Comenzile din provincie se execută prompt și repede.

NOXIN

cea mai bună cremă de ghetă

NOXIN

cu cheia patentată

Se poate căpăta în toate prăvăliile mai bune

The „Noxin“ Co.

Londra:

E. C. 57 Chiswell Street.

Paris:

125 Rue Montmartre.

Viena: XVIII/1

Willy Weingartner

Semper Strasse 13

Telefon 22149.

Budapesta:

Brüder Hochinger.

Jgaz Sándor

ciasornicar și giuvaergiu

ARAD, Piața Libertății

lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint călcat cumpără pentru prețul cel mai mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint.

Se nu mai suferă nimeni!

pentru că poți scăpa de ori-ce durere provenită din răceală prin vestitul

Spirit de gheață (jégzesz).

E singura mângâiere pentru cei ce suferă de podagră ischiași și reumă.

Nu este numai un medicament indispensabil de casă, dar din cauza efectului grabnic și radical chiar o minune.

Di învățător-director Z. Szöke Albert din Panczélseh îmi scrie următoarele:

Spiritul de gheață

l'am primit cu mulțumire; mi-a făcut o mare bucurie, că în trei rânduri și anume la o durere de măsea, la durere de stomach, la durere de înțepenirea gâtului și odată la durere de cap l'am folosit cu deplin succes. Il recomand călduros ori-și-cui, căci e o adevărată binecuvântare pentru cei-ce suferă.

Mai cer 3 sticle mari.

Durerea de dinți și de cap înceată deloc de el.

La oboseală, simț de slăbiciune, la esofarea după lucrul greu, la împunsături din coastă, la scrintituri, la dureri de stomach, de piept și la dureri de foale etc, după o singură frecare omul se simte ca de nou născut.

Minunatul Spirit de gheață a întrecut D-Tale — toată așteptarea mea, drept aceea mai cer șese sticle mici din acest medicament escelent. Cu deosebită stimă

Kékellő

Josif László, paroch

Dragă Dle apotecar! Binevoește a-mi trimite cu rambursă șase sticle mici din vestitul

Spirit de gheață (jégzesz)

cu întoarcerea poștei; căci au un efect foarte bun și se pot folosi cu un mare rezultat: și-l recomand foarte călduros ori-și-cui.

Dumnezeu să trăiască pe inventatorul spiritului de gheață.

Atkár

Bander Gábor, măsar.

E cu neputință a înșira nenumăratele epistole de recunoștință și mulțumită, prin cari e laudat spiritul de gheață.

Aceste puține specimene dovedesc escelența și marea lui răspândire într'un timp foarte scurt, încât deja are și imitatori.

Inventatorul și unicul său fabricant este:

Szémann Ágoston

apotecar

H A T V A N.

3 sticle mari sau 6 sticle mici trimit franco ori-unde.

Prețul: 1 sticlă mare 1 cor. 20 fil., sticlă mică 60 fil.

Fie-care sticlă e sigilată și numele inventatorului se află atât pe sticlă, cât și pe avisul de folosință.

Pe postă numai 3 sticle mari sau 9 sticle mici se poate trimite.

Să ne ferim de imitațiuni.

BĂILE BUZIAȘ

stațiune de căl ferate, postă și telegraf.

Dela gara de nord din Pesta vagon accelerat direct. Seizonul dela 15 Mai—15 Septemvrie.

Băi speciale pentru bolnavi de inimă pentru boale femești, la boale de beșică și rinichi, la boale de piatră și nisip, cataruri de intestine și de stomac. Contra anemiei, contra limfaticismului și contra rachitamului, contra slăbiciunii generale și contra boalelor de femei. Izvoare ra-

dioctive cu acid carbonic și sărate și izvoare fenginxase cu acid carbonic. Prospect se trimite la dorință. Direcțiunea băilor.

PRODUSELE DE ACID CARBONIC

ale băilor Muschong-Buziaș.

— se expoartă în afara de cartei imediat în orice cantitate acid carbonic curat, natural — din izvoarele renumite ale băilor Buziaș. Să nu se confunde cu apele produse în mod artificial, cari n'au conținut așa bogat de acid carbonic.

— Serviciu prompt și conștientios!!

Adresa telegrafică: Muschong Buziașfördő Interurban telefon 18 sz.

Frideric Hönig

turnătorie, fabrică de clopote și metal, aranjată pe motor de vapor

Arad, strada Rákoczi Nr. 11-28.

Fondat la 1840.

Premiat la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de plătire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul că față cu ori-ce alte clopote la turnarea unu și acelulașt clopot tare și cu sunet adânc — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului. Recomandă tot-odată clopote de fer ce se pot învîrți și postamentele de fer, prin a căror întrebuițare clopotele se pot scuti de crepat chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără-ca să se clătine turnul. Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroana de fer, ce se poate învîrți, cum și turnarea din nou a clopotelor vechi, sau schimbarea lor cu clopotenouă pe lângă

o suprasolvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimit gratis.

Cine dorește călătorie de plăcere ieftină, bună și iute în

6 zile la America

(Statele unite, Canada și Argentina) acela să ceară îndrumări românești dela

Falk și Comp

(secția românească.)

Hamburg,

Strada Rarboisen. 30.

Prăvălie românească.

Gabor Bereș

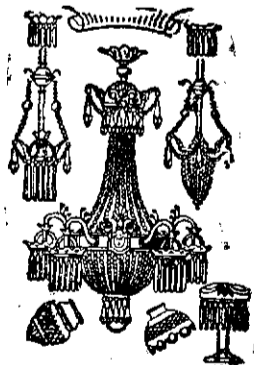
CLUJ, (Kolozsvar) Kossuth Lajos u. 7. Telefon 654.

Montare de iluminat cu electricitate, montare de telefon, sonerii electrice, parafulgere.

Magazin stabil:

lămpi în formă de lustru, și de brațe de pereți

precum și tot felul de obiecte pentru electricitate. Reparaturile le săvârșesc pe lângă garanție așa în loc, ca în provincie.

O păpușă pentru probă

numai 5 cor. 50 fileri.

Pregătit cu pânză 9 coroane.

Se află la pregătitorul de păpuși de probă

VAJDA SAMU

BUDAPEST, Károly-körut 11. sz.

Mare institut de reparat de păpuși de jucărie.

Preț-curent gratis! Reparare de păpuși!

Vânzare en gros și en detail.

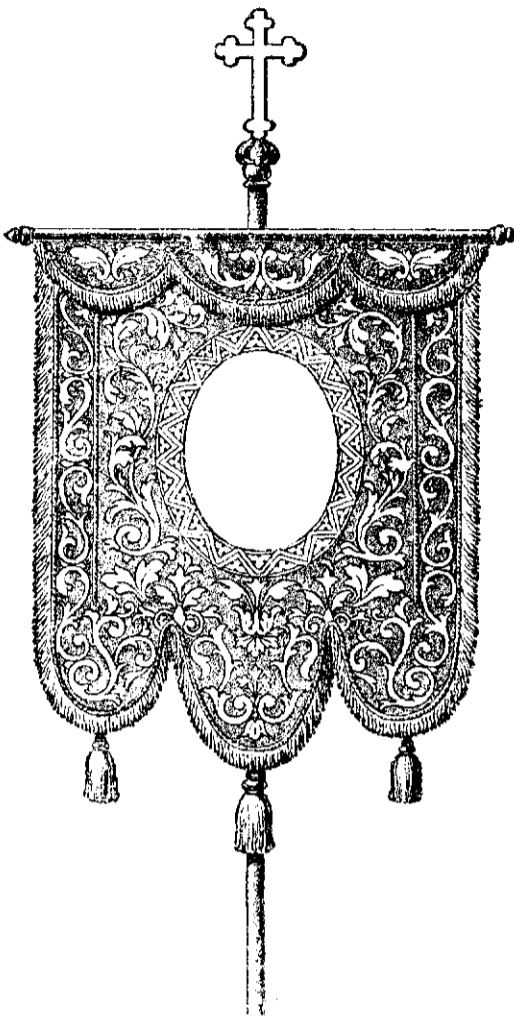

Ioan Radac

librar

Stefan Radonici

croitor.

Pregătitori de obiecte necesare la biserici în Chichinda mare.

Pregătește

-reverenți și alte haine trebuincioase la decurgerea serviciului divin pentru preoți, diaconi și copii, cari poartă luminările, precum și **prapore.**

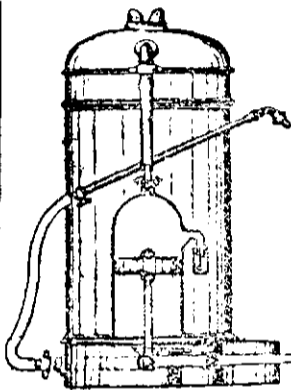
Correspondențele și banii sunt a se trimite la adresa:

Radák János

Nagykikinda.

Nr. telefonului 84.

Nou! INDUSTRIE MAGHIARĂ! **Nou!**

Succesul universal al unei inventațiuni - maghiare!

Descoperrea lui LUGOSI FERENCZ.

A cutreierat deja lumea întreagă și o folosesc cei mai renumiți proprietari de vii

Stropitoarea de vii

fiindcă e cea mai bună, cea mai perfectă din timpul prezent și se economisește mult timp și materie, nu se strică, garanție pe 5 ani. Singurul fabricant:

Lugosi Ferencz în Gzepléd.

Negustorilor prețuri reduse.

Nou! Catalog de prețuri gratuit și porto franco. **Nou!**

LENGYEL KÁLMÁN

.. .. FABRICANT DE INSTRUMENTE MUZICALE .. ..

IN CLUJ EGYETEM-U. NR. 1.

ATELIER SPECIAL DE INSTRUMENTE CU COARDE.

Violinele vechi de măiestrii și fabricațiune proferie, precum și violini celuri și gurdune, instrumente cu coarde, franțuzești, veritabile italienești, germane și Weicholt, tocuri de violine frumoase de calitate mai fină și mai simplă, ținător de note și mare depozit de felurite părți de instrumente muzicale.

Pe baza studiilor câștigate aici și în străinătate se angajază să facă reparaturile cele mai complicate și le săvârșește cu multă dexteritate.

Atrag atențiune

care dă vioarei un ton moale, despre dovedirea aceasta servesc neamăratele scrisori de recunoștință.

Comandele în mare sau mic se espediază imediat.

Pe cei interesați îi primește cu plăcere în Kolozsvar (Cluj) în prăvălia din str. Egyetem nr. 1., precum și în atelierul din curte.

on. public muzical, surdiana din Cluj, pe care dacă o așezi în vioare și cel mai slab instrument dă tonuri curate pline și puternice, mai departe lac de vioară fabricație proprie,

MOȘTENITORII LUI

TAGÁNYI ISTVÁN

ȘI KISJOLSVAI SZABÓ ISTVÁN

proprietarii de vii de deal

și vind

VINURILE

din regia proprie exclusiv de Mădierat, Miniș și Barațca, vinuri albe și roșie de masă, de desert (aszu)

în Arad, strada Batthyányi nr. 24

în localul anume aranjat pentru acest scop și le espediază în butoie sau buteli în loc sau în provincie.

Catalog specificat de prețuri se trimite la dorință imediat.

Sárga János

:: argintar și pregătitori de obiecte artistice ::
Kolozsvárt Mátyás király-tér 12—13.
 Telefon nr. 354.   Telefon nr. 354.
 Mari deposit în obiecte de biserică,
 obiecte de argint ciasornice. Bijuterii
 specialități engleze și franceze s. a.
Plătire în rate favorabile.
 Catalog ilustrat de prețuri
 gratuit și porto francó.

Prima fabrică de umbrele de ploaie și de soare, din Sibiu

RECOMANDĂ:

asortimentul bogat de umbrele de ploaie și de soare, fabricație proprie, dela execuția cea mai simplă până la cea mai complicată. Se primește asemenea umbrele de îmbrăcat din nou cu stoffe de calitate cea mai bună ce o are în depozit, cu prețuri favorabile. Solicită încrederea on. public:

J. Oestreicher, fabricant de umbrele.
 Sibiu, Grosserring 18.

HAINE PREOȚEȘTI.

Am onoare a aduce la cunoștința on. preoți, că mi-au sosit

stoffele negre de primăvară

și vară și le păstrez în magazin în mare asortiment. — Mă voiu sili ca și până acum să câștig încrederea și mulțumirea on. mei clienți.

Pentru comanda din provincie e de ajuns să se trimită o reverandă de model sau o haină; la dorință însă mă duc pe cheltuiala proprie până la fața locului.

Primesc confecționarea și repararea odăjdiilor bisericesti, cu prețuri moderate. Prăvălia: Lărgă casina națională, casa Balog György. Szabadka. Vesselényi ut.
Hadnagy István, croitor de haine civile și preoțești.

Ceasornice de turn

pentru palate, case comunale, fabrici, locuințe private

regulează și aranjază mai favorabil,

MÜLLER JÁNOS

succesorul lui Mayer Károly

dela prima aranjare cu vapor a fabricii de orologioare

BUDAPESTA,

VII., Csömöri-ut 50. (casa proprie).

Cataloge și specificații de prețuri trimite gratis și franco.

Acuma a sosit

Untura de pește proaspătă de Norvegia

fără culoare și miros, calitate escelentă.

Prețul unei sticle 2 coroane.

Contra

supărărilor reumatice

este escelentă

Spirtul Reuma

incercat de atâtea ori cu succes.

Prețul unei sticle 80 fileri.

Se capătă calitatea originală în farmacia lui

Rozsnyai Mátyás

Arad, Szabadság-tér.

Nr. telefon 331.

Nr. telefon 331.

FRĂȚII BURZA

ARAD, Boros-Béni tér.

recomandă depositul lor cel bogat, prăgini de fer, plăci de fer, osii de fer, instrumente de fer, sobe de fer turnat, mășini de gătit, sârme și cuie de sârmă, lanțuri, săpi, arșeu, furci de oțel și tot felul de vase de bucătărie de fer

turnat și smălțuite.

Mare depozit de stropitoare sistem „Wermorel“.

Mare depozit de revolvere cu repetiție, arme și recvizite de împușcat.

Depozit de mașini agricole.

asa d. e. pluguri de oțel sistem Sack, mașini de sămănaș, grape, tăietoare de pae și napi, cântare. Mare magazin.

Cea mai bună calitate în plăci de catran (păcură), și asfalt pentru acoperit casele.

Comanda din provincie se îndeplinesc punctual.

Telefon Nr. 604.

Telefon Nr. 604.

Firmă românească.